

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สรุปผลการวิจัย
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสมาธิ เด็กปฐมวัยชั้นปีที่ 3 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อหาประสิทธิผลของการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เสริมสร้างสมาธิเด็กปฐมวัยชั้นปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาลบูรพาพิทยาคาร
3. เพื่อศึกษาพฤติกรรมกรรมการมีสมาธิของเด็กปฐมวัยชั้นปีที่ 3

สรุปผลการวิจัย

ผลการพัฒนาการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสมาธิเด็กปฐมวัยชั้นปีที่ 3 ปรากฏผลดังนี้

1. การจัดประสบการณ์กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสมาธิเด็กปฐมวัยชั้นปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาลบูรพาพิทยาคาร มีประสิทธิภาพเท่ากับ 86.98/87.23 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้
2. แผนการจัดประสบการณ์กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสมาธิเด็กปฐมวัยชั้นปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาลบูรพาพิทยาคาร ทำให้เด็กมีสมาธิเพิ่มขึ้น
3. พฤติกรรมการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสมาธิ เด็กปฐมวัยชั้นปีที่ 3 โดยรวมและรายด้านทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 2.66$) โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านความมีวินัย ($\bar{X} = 2.79$) ด้านความอดทน ($\bar{X} = 2.68$) ด้านความพยายาม ($\bar{X} = 2.63$) ด้านความกระตือรือร้น ($\bar{X} = 2.63$) และด้านความสนใจ ($\bar{X} = 2.59$)

อภิปรายผล

ผลการพัฒนาการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสมาธิเด็กปฐมวัยชั้นปีที่ 3 อภิปรายผล ได้ดังนี้

1. ผลการทดลองเพื่อประสิทธิผลของการจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสมาธิ ปรากฏว่า การจัดประสบการณ์โดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เพื่อเสริมสร้างสมาธิ ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 86.98/87.23 สอดคล้องกับผลการศึกษาของ วิภาดา แก้วจินดา (2552 : 98-99) ได้ศึกษาชุดการสอนแบบกลุ่มกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เรื่อง การทำหน้ากากแฟนซี สำหรับเด็กปฐมวัยปีที่ 3 พบว่าการทดสอบประสิทธิภาพของชุดการสอนแบบกลุ่มกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ เรื่อง การทำหน้ากากแฟนซี มีประสิทธิภาพ 80.00/82.10 ตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ J. Adu-Agyem, M. Enti and Y.S.Peligah Kwame (2009 : 143-155) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนของนักเรียน ด้วยศิลปะ มีการศึกษาความคิดเห็นที่นักเรียนมีต่อภาพวาด เก็บข้อมูลจากการสังเกต และการสัมภาษณ์เชิงลึก อีกทั้งมีการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ปกครอง ที่มีต่อบทเรียนศิลปะ การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกี่ยวกับคุณค่า (Value) ของศิลปะในการเพิ่มประสิทธิภาพ ในการเรียนของนักเรียน การศึกษาใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ผลการศึกษาพบว่า ศิลปะช่วยในการแสดงออกถึงประสบการณ์และความรู้สึกของเด็ก และการเรียนรู้จะเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ก็ต่อเมื่อมีการสร้างความสัมพันธ์กับประสบการณ์ความรู้สึก นอกจากนี้ ศิลปะยังเป็นรูปแบบหนึ่งในการรักษาและปกป้องสภาพจิตใจที่ดีของเด็กและเป็นผลให้เด็กเกิดความพร้อมในการเรียนรู้ต่อไป

2. การจัดประสบการณ์กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสมาธิเด็กปฐมวัยชั้นปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาลบูรพาพิทยาคาร ทำให้เด็กมีสมาธิเพิ่มขึ้น ผลการศึกษาค้นคว้านี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประพิมพ์พัชร์ พละพงส์ (2550 : 58-63) ได้ศึกษาความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัยในการทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยกระดาษเส้น พบว่า ความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัยหลังการทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยกระดาษเส้น มีการเปลี่ยนแปลงสูงกว่า ก่อนการทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยกระดาษเส้น คิดเป็นร้อยละ 100 ของนักเรียนทั้งหมด และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Ching-Yuan Hsiao (2010 : 143-151) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการ เพิ่มความสามารถทางศิลปะ ความคิดสร้างสรรค์ และการวาดภาพของเด็ก โดยการให้ความสำคัญ กับหนังสือภาพ (Picture book) กลุ่มตัวอย่างได้แก่นักเรียนจำนวน 27 คน อายุ 4-5 ปี จากโรงเรียนอนุบาล

ของรัฐ ซึ่งอยู่ทางตอนใต้ของประเทศไต้หวัน การศึกษาวิจัยใช้เวลา 16 สัปดาห์ มีการบันทึกข้อมูลจาก 1) การบันทึกวีดีโอนักเรียนระหว่างการทำกิจกรรมทางศิลปะ 2) การประเมินผลงานศิลปะของนักเรียน และ 3) การตอบแบบสอบถาม จากนั้นใช้ทั้งระเบียบวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ มีการประเมินความสามารถด้านความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน โดยการวิเคราะห์การแสดงความคิดเห็นด้วยคำพูดของนักเรียนเกี่ยวกับงานศิลปะนั้น ๆ ผลการศึกษาพบว่า การใช้ชุดหนังสือภาพที่หลากหลายประกอบการเรียนช่วยให้เด็กนักเรียนมีพัฒนาการทางด้านศิลปะและความคิดสร้างสรรค์ที่ดีขึ้น

3. เด็กปฐมวัยชั้นปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาลบูรพาพิทยาคาร ที่เรียนด้วยกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อเสริมสร้างสมาธิ เด็กมีพฤติกรรมการมีสมาธิอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 2.66$) และด้านความมีวินัยมากที่สุด ($\bar{X} = 2.79$) รองลงมา คือ ด้านความอดทน ($\bar{X} = 2.68$) ด้านความพยายาม ($\bar{X} = 2.63$) ด้านความกระตือรือร้น ($\bar{X} = 2.63$) และด้านความสนใจ ($\bar{X} = 2.59$) ตามลำดับสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ผ่องศรี แวงวรรณ (2553 : 65-66) ได้ศึกษาผลของการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกลุ่มที่มีต่อพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยพบว่า การวิเคราะห์คะแนนพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยแยกเป็นรายด้านทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการร่วมมือ ด้านความเป็นเพื่อน ด้านการช่วยเหลือ ด้านความเห็นอกเห็นใจ และด้านความไม่เห็นแก่ตัว โดยการจัดกิจกรรม พบว่า นักเรียนมีคะแนนพฤติกรรมทางสังคมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสามารถเรียงลำดับคะแนนพฤติกรรมที่มีค่า มากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านที่ 2 ความเป็นเพื่อน (1.84) ด้านที่ 3 การช่วยเหลือ (1.80) ด้านที่ 1 การร่วมมือ (1.79) ด้านที่ 5 ความไม่เห็นแก่ตัว (1.73) และด้านที่ระดับคะแนนพฤติกรรมต่ำสุด คือ ด้านที่ 4 ความเห็นอกเห็นใจ (1.71) และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ เขียวพา เจริญกุล (2528 : 97) ได้ศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมสร้างสรรค์เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กมีอิสระในการทดลองค้นคว้า และสามารถสื่อสารสิ่งที่เขา ได้ทดลองกับผู้อื่น และยังได้มีโอกาสพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก ตลอดจนทั้งสร้างความสัมพันธ์ในการเตรียมความพร้อมด้านการอ่านเขียน นอกจากนี้ยังมีโอกาสพัฒนาด้านสังคม เช่น การแลกเปลี่ยนวัสดุอุปกรณ์ หุ่นเวียนกันรับผิดชอบในการใช้และเก็บอุปกรณ์ต่าง ๆ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Máire Ní Bhroin (2007 : 1-23) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างศิลปะการเล่นบทบาทสมมติ และชีวิตจริงของเด็กในวัยเยาว์ พบว่า ศิลปะการเล่นบทบาทสมมติและชีวิตจริงของเด็กมีความสัมพันธ์กัน เด็กทุกคนแสดงออกถึงความสัมพันธ์ของศิลปะ การเล่นบทบาทสมมติ และชีวิตจริงผ่านทางภาพวาดของพวกเขา เด็กส่วนใหญ่นำเสนอเรื่องหรือหัวข้อทางศิลปะที่

คล้าย ๆ กัน อย่างไรก็ตาม เด็กแต่ละคนมีรูปแบบการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน กล่าวคือ เพศที่ต่างกันมีแนวความคิดและรูปแบบทางศิลปะที่แตกต่างกัน ขณะที่เด็กบางคนนั่งเงียบและจดจ่อกับการทำงานศิลปะเพียงอย่างเดียว เด็กบางคนกลับทำงานศิลปะพร้อมทั้งแสดงวาทะทางประกอบเรื่องราวในภาพที่ตนสร้างสรรค์ขึ้น มีเด็กมากกว่าครึ่งที่สามารถนำประสบการณ์จริงของตนเองไปสร้างสรรค์เป็นดินแดนแห่งจินตนาการลงบนผลงานศิลปะและการเล่นบทบาทสมมติ ขณะที่ส่วนที่เหลือติดอยู่กับข้อเท็จจริง หรือชีวิตจริงที่พวกเขาประสบ ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า กระบวนการทางศิลปะและการเล่นที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริงคือแนวทางในการแสดงออกซึ่งตัวตน จินตนาการความคิดสร้างสรรค์ และความเข้าใจความหมายของสิ่งต่าง ๆ และเป็นกระบวนการในการพัฒนาของเด็กทั้งด้านอารมณ์ สังคมและสติปัญญา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

- 1.1 ควรนำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ไปใช้ให้เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยชั้นปีอื่น ๆ เพื่อพัฒนาสมาธิและความคิดสร้างสรรค์ของเด็กให้สูงขึ้น
- 1.2 ควรนำพฤติกรรมที่มีสมาธิที่บกพร่องไปปรับปรุงแก้ไขโดยการทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์มากขึ้น
- 1.3 โรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูได้ใช้กิจกรรมศิลปะเพื่อส่งเสริมให้เด็กมีสมาธิความคิดสร้างสรรค์ สติปัญญา ทักษะและกระบวนการเรียนรู้ประสบการณ์ต่าง ๆ อย่างกว้างขวางมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ควรมีการศึกษาเพื่อติดตามผลหลังการทดลองอย่างต่อเนื่อง เพื่อดูว่าเด็กปฐมวัยที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมที่มีสมาธิดีขึ้นอย่างถาวรตลอดไปหรือไม่
- 2.2 ควรมีการศึกษาผลของการใช้ชุดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นกับตัวแปรอื่น ๆ เช่น ความคิดสร้างสรรค์ พัฒนาการด้านการเขียน พัฒนาการด้านกล้ามเนื้อเล็ก และการมีระเบียบวินัย เป็นต้น
- 2.3 ควรศึกษาตัวแปรอื่น ๆ เกี่ยวกับเด็ก เช่น อาชีพของผู้ปกครอง สถานะทางครอบครัว และระดับการศึกษาของผู้ปกครอง เพื่อที่จะได้เห็นผลที่ชัดเจนยิ่งขึ้นเกี่ยวกับสมาธิของเด็ก